

2024 Avrupa Parlamentosu Seçimleri: Siyasi Grupların Üye Ülkelere Göre İdeolojik Dağılımı

The 2024 European Parliament Elections: Ideological Distribution of Political Groups Across EU Member States

Hazal EROĞLU¹

Süreç/History

Geliş/Submitted: 01/08/2025
Kabul/Accepted: 22/12/2025
Yayın/Published: 25/03/2026

İntihal/Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi. / This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Etik Beyan/Ethical Statement

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Çıkar Çatışması / Competing Interests

Yazar(lar), çıkar çatışması olmadığını beyan eder. / The author(s) declares that have no competing interests.

Telif Hakkı/Copyright

Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the [Creative Commons Attribution \(CC BY-NC 4.0\) license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Öz

Avrupa Birliği, günümüzde 27 ülkenin katılımıyla uluslar üstü faaliyetlerine devam etmektedir. Birliğin kurumları arasında yer alan Avrupa Parlamentosu'nda, Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin ulusal partileri siyasi gruplar şeklinde faaliyet göstermektedir. Günümüzde 8 siyasi grup bulunmaktadır. Bu gruplar; Avrupa Halk Partisi, Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı, Avrupa için Vatanseverler, Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler, Avrupa'yı Yenile, Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı, Sol Grup ve Egemen Uluslar Avrupası'dır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılarak; söz konusu siyasi grupların; politika tercihleri açıklandıktan sonra 2024 Avrupa Parlamentosu seçim sonuçlarına göre üye ülkelerin seçim performansları siyasi gruplar temelinde ideolojik olarak incelenmiştir. Veri toplama tekniği olarak doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Siyasal gruplar ideolojik olarak; merkez sağ, merkez sol, sol ve aşırı sağ olarak konumlanırken, Avrupa Birliği'ne üye ülkelerdeki siyasi partiler siyasi gruplarda ideolojik yakınlıklarına göre yer almaktadır. Avrupa Birliği'ne üye 27 ülkenin siyasi gruplara ideolojik dağılımları oldukça farklılık göstermektedir. Avrupa Parlamentosu'ndaki siyasi grupların ideolojik dağılımı ve 2024 seçim sonuçları, Avrupa Birliği'nin siyasi yapısında önemli değişimlere işaret etmektedir. Geleneksel merkez partiler güç kaybederken, aşırı sağ yükselişe geçmiştir. Ancak, merkezci ve AB yanlısı gruplar hâlâ çoğunluğu elinde tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Parlamentosu, Siyasal Gruplar, 2024 Avrupa Parlamentosu Seçimleri, Avrupa Birliği.

Abstract

The European Union continues its supranational activities with the participation of 27 countries today. Within the European Parliament, one of the Union's institutions, the national parties of the European Union member states operate as political groups. There are currently eight political groups. These groups are: the European People's Party, the Progressive Alliance of Socialists and Democrats, European Patriots for Europe, European Conservatives and Reformists, Renew Europe, Greens/European Free Alliance, the Left Group, and Europe of Nations and Sovereignty. Using case study, one of the qualitative research methods, this study examines the ideological performance of member countries in the 2024 European Parliament elections based on political groups, after explaining the policy preferences of the political groups in question. Document analysis was used as the data collection technique. While political groups are positioned ideologically as centre-right, centre-left, left and far-right, political parties in European Union member states are placed in political groups according to their ideological proximity. The ideological distribution of the 27 European Union member states across political groups varies considerably. The ideological distribution of political groups in the European Parliament and the 2024 election results point to significant changes in the political structure of the European Union. While traditional centre parties have lost power, the far right has risen. However, centrist and pro-EU groups still hold the majority.

Keywords: European Parliament, Political Groups, 2024 European Parliament Elections, European Union.

Atıf için (to cite): Eroğlu, H. (2026). 2024 Avrupa Parlamentosu Seçimleri: Siyasi grupların üye ülkelere göre ideolojik dağılımı. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 28(1), 186-205. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.1755659>

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Isparta/Türkiye, hazal.eroglu32@gmail.com.

Giriş

Avrupa Birliği (AB), 27 ülkenin katılımıyla ulus üstü faaliyetlerde bulunmaktadır (EU Countries, 2024). Kurumları arasında yer alan Avrupa Parlamentosu (AP), AB'ye üye 27 devletin seçmenleri tarafından nispi temsille beş yıllık süre için doğrudan seçilen, 720 üyeden oluşmaktadır (The Members of the European Parliament, 2024). AP içerisinde var olan Avrupa Siyasal Partileri, Avrupa'nın bütünleşmesi, demokratikleşmesi konusunda Avrupa Partisi adıyla, birliğin siyasal politikalarını uygulamaktadırlar. AP, AB'nin doğrudan, genel seçimle, üye devletlerin, halkları tarafından seçilen ve onları temsil eden parlamenter organ olarak tanımlanmaktadır. İlk olarak üye devletlerin ulusal parlamentolarının temsilci gönderdiği parlamenter kurul, 1958 yılından itibaren parlamento olarak adlandırılmış ve 1987 yılında Tek Avrupa Senedi'nde Avrupa Parlamentosu kavramı kullanılmıştır (Köktaş, 2002, s.93; Gül, 2009, s.54). AP'nin üye ülke vatandaşlarının AB ile yakınlaşması, doğrudan etki edebilmesi ve AB içerisindeki demokrasi açığını gidermek için kurulduğu belirtilmektedir (Gönen, 2013, s. 55). 1979 yılına kadar, AP'deki parlamenterler, AB üyesi devletlerin hükümetleri tarafından atama yoluyla belirlenirken, 1979 yılında yapılan ilk parlamento seçimlerinde, parlamenterlerin seçimle göreve gelme esası getirilmiştir. Bu tarihten sonra parlamento seçimleri, her beş yılda, genel seçim ve doğrudan oy esasına bağlı olarak uygulanmaktadır. 1993 yılında Maastricht Anlaşması ile AP'de siyasi partilerin kurulması gündeme gelmiş ve 1999 yılındaki Amsterdam Antlaşması, AP'yi Bakanlar Konseyi ile eş karar alan makam haline getirmiştir. 2009 yılındaki Lizbon Anlaşmasının kabul edilmesiyle, doğrudan halk tarafından seçilen tek kurum olan AP'nin yetkileri artmış, Bakanlar Konseyi ile AP, AB'nin yasama organı haline gelmiştir. AP üyeleri, ulusal meclislerden farklı olarak tüm AB vatandaşlarını temsil etmektedir ve AP'de klasik muhalefet-iktidar ilişkisi bulunmamaktadır (Boyras vd., 2019, s.10-11). Lizbon Antlaşmasıyla AP'nin yetkileri Avrupa Konseyi ile aynı güçlere sahip olmuştur. Yasama yetkilerinin genişletilmesi, uluslararası anlaşmaları onaylama reddetme hakkı, bütçenin tamamını onaylama yetkisi, AB yürütme organı olan Avrupa Komisyon başkanını seçme, denetleme yetkisi ve yeni politika önerileri sunulmasına imkan veren vatandaş inisiyatifi hakkını koruma yetkisi verilmiştir (Lisbon Treaty, 2009). Yasama yetkilerinde Avrupa Konseyi ile karar alma süreçlerinde önemli bir rol oynayan AP'nin yasama metni üzerindeki çalışmaları AB Komisyonu'ndan aldığı teklifle başlamaktadır. Siyasi grupların temsilcilerinin tartışmaları ve uzlaşmalarının ardından parlamento komitesi taslak raporu onaylamakta ya da değiştirmektedir. Yasama metni düzenlenip kabul edildiğinde AP'nin kararı belirlenmektedir (Legislative Powers, 2025). Başlangıçta fiili olarak gruplaşmalar halinde ortaya çıkmış olan Avrupa Siyasal Partileri, zamanla iç kurum kültürlerini geliştirmişler ve parlamento içerisinde aktif rol oynayan, kurumsal çıkarlarını gözetan aktörler haline gelmişlerdir (Arısoy ve Gül, 2011, s.194). Üye devletlerin ulusal partileri, siyasi bağlantılara göre örgütlenerek AP'de siyasi gruplar şeklinde faaliyet göstermektedir. Siyasi grup oluşumu için üye devletlerin en az 1/4'ü grup içinde temsil edilmeli ve en az üye sayısı 23 olmalıdır. Üyeler sadece bir siyasi grupta yer almalıdır. Bir siyasi grubu bulunmayan üyeler ise bağımsız olarak temsil faaliyetlerini sürdürmektedir (The Political Groups of the European Parliament, 2024). AB'ye üye ülkelerin ulusal partilerinden gelen parlamento üyeleri aynı siyasal grupta ya da farklı gruplarda yer alabilmektedirler (Willumsen, 2023, s.2012). Fakat ulusal partilerdeki siyasal grup üyeliğinde ana faktörlerin ideoloji veya politika uyumu olduğu siyasal grupların benzer politika hedefi paylaşan ve benzer görüşe sahip partilerin bir araya gelmesiyle oluştuğu belirtilmektedir (Bressanelli, 2012, s.22).

Güncel olarak AP'de 8 siyasal grup bulunmaktadır. Söz konusu siyasal gruplar; Avrupa Halk Partisi, Sosyalistlerin ve Demokratların İleri İttifakı, Avrupa için Vatanseverler, Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler, Avrupa'yı Yenile, Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı, Sol Grup ve Egemen Uluslar Avrupası'dır. Araştırmada söz konusu 8 siyasal grup incelenmiştir. İlk olarak grupların politika tercihleri açıklanmış, ardından 2024 Avrupa Parlamentosu seçimlerinin sonuçları ve üye ülkelerin seçim performansları siyasal gruplara göre ideolojik olarak incelenmiştir. AB'ye üye ülkelerin AP'ye seçilen ulusal partileri tablolar şeklinde verilmiş, bağımsızlar söz konusu tablolarda yer almamıştır.

1. Yöntem

Çalışmada Avrupa Parlamentosu'nda bulunan siyasal grupların açıklanarak 2024 seçim sonuçlarına göre üye ülkelerdeki ulusal partilerin siyasal gruplara göre ideolojik olarak dağılımının belirlenmesini amaçlanmıştır. Avrupa Parlamentosu 2024 seçim sonuçları doğrultusunda Avrupa Parlamentosu'nda yer alan siyasal grupları kapsayacak olan çalışma, AB'ye üye ülkelerde yapılan seçimlerin ulusal partilerinin söz konusu siyasal gruplara ideolojik olarak dağılımı incelemiştir. AP seçimlerine katılan AB'ye üye ülkelerin ulusal partilerinin siyasal gruplara göre ideolojik konumlarının

incelenmesi çalışmanın özgün tarafını oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması, belirli bir zaman içerisinde sınırlanmış durumlar hakkında bilgi kaynaklarından bilgi toplanarak, durumun betimlendiği veya temalarının ortaya çıkarıldığı nitel yaklaşım olarak tanımlanmaktadır (Creswell, 2013, s.97). Durum çalışmalarında ortam, bireyler, olaylar, süreçler, vb. bütüncül bir yaklaşımla incelenerek duruma etkileri üzerinde odaklanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.77). Veri toplama tekniği olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılmak istenen konu hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin incelenmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.187). Veri kaynakları olarak; AB web sitesi, Avrupa Parlamentosu web sitesi, Avrupa Parlamentosu siyasi grupları hakkındaki dokümanlar, Avrupa Parlamentosu seçim sonuçları, Avrupa Parlamentosu'nda bulunan siyasi grupların web siteleri incelenmiştir.

2. Avrupa Parlamentosu Siyasi Grupları

Avrupa Parlamentosu'nda yer alan siyasi gruplar, farklı ülkelerden gelen benzer eğilimlerdeki partileri bir araya getirmektedir. Siyasi gruplar, sağ-sol siyasi spektrumda, yeni toplumsal hareketler ve ideoloji konularında politik tercihlere sahiptir. AB'nin geleceğine ve güncel konulara yönelik politika üreten siyasal gruplar, seçim rekabetine girmektedir (Yatağan vd., 2017, s.13). Parlamento seçimleri, siyasal gruplara üye olan partilerin, ülkelerindeki siyasal durumlar ve seçmenlerin ulusal konulara dair tutumlarıyla ilişkili olarak verdikleri oylarla gerçekleşmektedir. Seçilen parlamenterler, Avrupa düzeyinde yasa yapar, halkların yerel ve ulusal taleplerini dinler, dünyada var olan iklim değişikliği, göç gibi konularda düzenlemeler yapmaktadır (Kiriş, 2020, s. 137–138). Parlamento üyelerinin sayıları ülkelerin nüfusuna göre belirlenirken, küçük ülkelere daha fazla parlamento üyesi verilmektedir. Nüfus arttıkça üye sayısı azalmaktadır (Gönen, 2013, s. 57). Vatandaşların temsili, azalan oransal temsile göre yapılmakta ve parlamento üyeleri devletlerarasında dağıtılmaktadır. AB'ye üye ülkelerin vatandaşları oyları ya vatandaşı oldukları üye ülkelerde ya da bulundukları AB üyesi ülkelerde kullanabilmekte, seçimler ülkelerin ulusal düzenlemeleriyle yapılmaktadır. Bu sebeple oy kullanma yaşı, barajı konuları, ülkelerin anayasalarına göre düzenlenmektedir (Akşemsettinoglu, 2020, s. 166). 2009 yılında Lizbon Anlaşması'yla yapılan düzenlemelerle parlamento üye sayısı, başkanla 751 olarak belirlenmiştir. Koltuk dağılımlarında üye ülkelerin nüfusları temel alınarak, ülkelerin nüfusları oranında parlamento üyeleri en az 6, en fazla 96'dır (Boyras vd., 2019, s.12). AB'den Birleşik Krallık'ın ayrılmasıyla parlamento üye sayısı azalmış, Birleşik Krallık'ın 73 parlamento üyesinin 27'si diğer üye ülkelere dağıtılırken, 46'sı AB'den ayrılmıştır (Sefer, 2021, s.268). 2024 AP seçimlerinde ise 27 üye ülkeden, 720 parlamento üyesi seçilmiştir. Günümüzde 8 siyasal grup mevcuttur. Söz konusu siyasal gruplar; Avrupa Halk Partisi, Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı, Avrupa için Vatanseverler, Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler, Avrupa'yı Yenile, Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı, Sol Grup ve Egemen Uluslar Avrupası'dır. Aşağıdaki bölümde söz konusu grupların, hedefleri, manifestoları ya da öncelikleri AP'deki sıralarıyla açıklanmış, özellikle siyasal grupların Avrupa Bütünleşmesi ve ortak dış güvenlik politikasındaki tutumları belirtilmiştir.

Avrupa Halk Partisi (European People's Party)

Avrupa Halk Partisi, AP'nin en büyük siyasi grubu olarak parlamentoda birinci sırada faaliyetlerine devam etmektedir. Hristiyan Demokrat, muhafazakâr ılımlı sağ partilerin oluşturduğu çatı olan Avrupa Halk Partisi, politikalarında Hristiyan demokrasi, liberal ve muhafazakâr ideolojiler öne çıkmaktadır. Avrupa Halk Partisi, Hristiyan Demokratik düşüncede siyasal hareketin özgürlük, eşitlik, adalet ve dayanışmaya dayandığını belirtmektedir. Toplumda devlet ve kilisenin, politika ve dinin gereklerinin belirlenmesinde önemli olduğu ve siyasi grubun değerlerinin İncil ve Hristiyan kültürel mirasına dayandığı belirtilmiştir. Avrupa Halk Partisi'nin kurumsal kimliği, federal modele dayanan güçlü bir Avrupa temelinde şekillenmiştir (Kiriş, 2013, s.126–127). Avrupa Halk Partisi, siyasal yelpazede AB'nin merkez sağ partisi olarak konumlandırılmaktadır. Bu, 2024 manifestosunda kendisini ideolojik olarak Hristiyan demokrat ve merkez sağ olarak tanımlaması ve halkın parti için her zaman merkezde olduğunu belirtmesiyle görülmektedir. Avrupa Halk Partisi entegrasyon sürecinde ve sonrasında birleşik Avrupa'yı savunurken, Avrupa'nın ortak menfaati için birincil ilke olarak hukuk ve temel hakları, ikincil ilke olarak bağımsız demokratik kurumların inşasını ve zengin iç pazarın oluşturulmasını öncelikli hedefler olarak kabul etmektedir (Yatağan et al., 2017, s.16). Avrupa Halk Partisi 2024 Manifestosunda uluslararası ve ulusal, ekonomi, refah, iklim değişikliği, dijitalleşme, tarım ve hayvancılık, sosyal politika önerileri yer almaktadır. Ayrıca Avrupa Halk Partisi'nin birlik, güvenlik ve refah olmak üzere net bir vizyonu olduğu belirtilmekte "Avrupa'yı insanlar için güvenli ve iyi bir yuva haline getirelim!" sloganı yer almaktadır (EPP 2024 Manifesto, 2024). Avrupa Halk Partisi'nin

önceliklerinde birleşik ve güvenli bir Avrupa için Modernizasyon Gündemi açıklanmıştır. Söz konusu gündemde; güvenlik, enerji, istihdam ve rekabetçilik, kalite, dayanışma başlıkları yer almaktadır. Güvenlik konusunda Avrupa için ortak Güvenlik Paketi çağrısında bulunularak, ortak Avrupa Savunmasına ihtiyaç olduğu belirtilmektedir. Enerji, istihdam ve rekabetçilik konusunda Avrupa Halk Parti'sinin Avrupa'ya liderlik ettiği ayrıca gelecekte koruyan ve liderlik eden, dünyada kaliteli işler yapan, demokrasilerle ortaklığı güçlendiren ve bağımsızlığı koruyan bir Avrupa hedefinin belirtilmektedir. Kalite konusunda, iklim politikaları, etkili piyasa mekanizmaları, işletmelerin desteklenmesi, uygun fiyatlı gıdaya erişimin güvence altına alınması ve insanların refahı, sürdürülebilir gelecek, sınırsız fırsatların sağlandığı bir Avrupa'nın inşa edileceği belirtilmektedir. Dayanışma konusunda AB halkları arasında dayanışmaya sahip yeni bir vizyonla herkesi önemseyen, savunmasızları koruyan Avrupa inşa edileceği belirtilmektedir (Our priorities, 2025).

Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı (Progressive Alliance of Socialists and Democrats)

Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı, mevcut durumda AP'nin ikinci büyük siyasi grubudur. İlk olarak Avrupa Sosyal Demokrat Partisi adını alan grup, 1993 yılında grubun adı Avrupa Sosyalistleri Parti olarak değiştirmiş, 2004 yılında ise Avrupa Sosyalist Grubu adını almıştır (Köktaş, 2002, s.104). Sonrasında ulusal üye partileri daha kapsamak adına Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı adını alarak başka bir isim değişikliğine gitmiştir (Our History, 2024). Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı 2024-2029 için Temel Talepler başlıklı politika belgesinde; Avrupa Komisyonu'nun sosyal ilerleme ve nitelikli iş eylem programı, adil geçiş için iklim, çevre, enerji ve tarım, Avrupa güvenlik ve savunma, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve temel haklar, insan merkezli bütçe ve Avrupa kamu malları sağlayan yatırım kapasitesi, adil vergilendirme, herkese uygun konut, sağlık öncelikli yasa, feminist Avrupa, insani ve kapsayıcı göç, barış, insan hakları, adil ticaret ve kalkınma işbirliği için güçlü bir küresel aktör olma girişimlerinin öncelikli olarak sürdürülmesi vurgulanmıştır (Our Key Demands for 2024-2029, 2024). Söz konusu politika belgesinde ekonomi, sosyal, iklim, tarım, çevre, enerji, savunma ve güvenlik, temel haklar, sanayi, sağlık, ticaret, toplumsal cinsiyet ve göç gibi alanlarda bulunan politikalar yer almaktadır. Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı'nın öncelikleri; konut krizi için AB düzeyinde mücadele edilmesi, cinsiyet fark etmeksizin aynı fırsat ve haklara sahip feminist Avrupa'ya ulaşılması, iklim krizinde gezegenin öncelik haline getirilmesi, 2050'ye kadar net sıfır emisyonu ulaşma konusundaki planların belirlenmesi, şeffaflıkla uygun fiyatlandırılmanın yapılması, tüm AB vatandaşları için sosyal haklar ve çalışma haklarının sağlanması, bütünleşmiş ve ilerici Avrupa için dijital dünyada kapsayıcılığa öncelik verilmesi ve zorunlu olarak her bireyin dijital çağda eşit erişim ve fırsata sahip olmasının sağlanması, AB'nin uluslararası güvenirli ve etkili olabilmesi için tek ses olması, AB'nin değerlerini, çıkarlarını ve önceliklerini destekleyen birleşik bir dış politika geliştirilmesi, AB üyesi olmayan ülkelerle ilişkilerde birleşik bir yaklaşıma sahip olunmasıyla dış politika araçlarının iyi kullanılması ve oluşturulması, savunma sanayisine daha fazla yatırım yapılmasıdır. Ek olarak işletmelerin sorumluluk alarak faaliyetleri süresince insan hakları ve çevredeki olumsuz etkilerinin azaltılması, ayrımcılığı durdurmak toplumun adil ve kapsayıcı olmasını sağlamak için faşizm ve aşırı sağla mücadele edilmesi, AB'nin sağlık alanında etkinliğinin artırılması ve Avrupa Sağlık Birliği'nin oluşturulmasıdır (Our priorities, 2025).

Avrupa için Vatanseverler (Patriots for Europe)

Avrupa için Vatanseverler, mevcut durumda AP'de üçüncü sırada yer almaktadır. AP'de yeni bir oluşum olan Avrupa için Vatanseverler, 2024 yılının Haziran ayında kurulmuştur. AP'de bir önceki dönemde yer alan Kimlik ve Demokrasi'nin sona ermesi, grup üyelerinin ayrılması ve ayrılan üyelerin katılımıyla oluşan Avrupa için Vatanseverler, kurucu toplantısında Yahudi-Hristiyan köklerinin savunulacağı ve yasadışı göçle mücadele edileceği vurgulanmıştır. Ek olarak Avrupa'daki bölünmüş sağın birleşmesi amacıyla Avrupa için Vatanseverler değerlerini paylaşan güçlerle ittifak kurulabileceği belirtilmiştir (Baccini, 2024b). Avrupa için Vatanseverler güçlü ve bağımsız ulusların önemini vurgulayarak, kararların AB yapıları tarafından alınmaması, ulusların tek tek karar almasını savunarak ulusal egemenliğin korunmasına öncelik vermektedir. Ek olarak gücün merkezileşmesine karşı çıkarak, Avrupa kurumlarına daha fazla egemenliğin devredilmesini reddetmektedir. Sınırların korunması ve yasadışı göçün durdurulmasına, sıkı tedbirler alınmasına öncelik vermekte, kültürel kimliğin korunması ve vatandaşlara gelecek sağlamanın önemli olduğunu vurgulamaktadır. Avrupa'daki haneler ve işletmelerin korunması için enerji ve iklim politikalarının değiştirilmesi savunularak istihdam ve refahın sağlanmasına öncelik vermektedir. Yüksek enerji fiyatları ve bürokratik yüklerin, rekabet kaybına, sanayisizleşmeye, yoksulluğa ve iş sektörünün AB dışına taşınmasına yol açtığı vurgulanırken,

bireylerin ifade özgürlüğü savunulmakta, onların siyasi veya ideolojik baskılardan korunması öncelikleri arasında yer almaktadır (Patriots for Europe, 2024). Avrupa için Vatanseverler yayınladığı manifestoyla siyasi programı açıklanmıştır. Manifestoda ilk olarak AB'nin ulusların, bölgelerin ve küçük toplulukların iradesine aykırı çıkarlarda bulunduğu belirtilmiş ve AB eleştirilmiştir. Ek olarak siyasi ortamdaki mücadelenin muhafazakârlar ve liberaller arasında ya da sağ ve sol arasında olmadığı, yeni bir Avrupa “süper devleti” müjdeleyen merkezîyetçiler ile vatanseverler ve egemenlikçiler arasında gerçekleştiği belirtilmektedir. Avrupa genelinde vatanseverler ve egemenlikçi partilerin zaferi ve işbirliğiyle geleceğin mirasının garanti altında alınabileceği vurgulanmaktadır. Bağımsız ulusların uyum içinde yaşadığı ve işbirliği kararlarında özgür, meşruiyeti uluslara dayanan Avrupa halkları tarafından yetkilendirilen ve sorumlu tutulan kurumlar aracılığıyla birleştirilmiş, bağımlılıklarından arındırılmış, savunmaya hazır olmasına rağmen barışçıl ve diyaloga bağlı, Avrupa kimliğini ve gelenek-görenekleri koruyan, değişimlere karşı mücadele veren, özgürlükleri savunan, yasadışı göçü durduran ve kültürel kimliği muhafaza eden, halklarını siyasi, ekonomik, dini ve kültürel alanlardan gelen tehdide karşı korumaya hazır ulusları olan, kendi yetki ve kurallarına saygı duyan, ulusal egemenliğin Avrupa kurumlarına devredilmesini reddeden, ulusların veto hakkına saygı gösteren, diplomasiyi her ulusun özgür kararı olarak kabul eden bir Avrupa'ya inandıkları belirtilmektedir. Son olarak Avrupa için Vatanseverler, Avrupa politikasını uluslara ve halklara hizmet edecek şekilde yeniden yönlendirerek AB'nin geleceğini Avrupa halklarına geri vereceğine söz vererek, federalizm yerine egemenliğe, emir yerine özgürlüğe ve barışa öncelik vereceğini açıklamıştır (Patriots for Europe Manifesto, 2024). Ortak dış güvenlik politikası konusunda Avrupa için Vatanseverler, üye devletlerin savunma yeteneklerinin ve endüstrilerinin güçlendirilmesini savunurken, bu güçlendirmenin ulusal yetkilere dayanması gerektiğini belirtmektedir. Avrupa için Vatanseverler, üye devletlerin egemenliğini savunmakta ve AB'nin merkezileştirme çabalarına karşı olduğunu belirtmektedir (Patriots Leaders Press Statement, 2025).

Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler (European Conservatives and Reformists)

Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler, mevcut durumda AP'de dördüncü sırada yer almaktadır. Ulusal olarak milliyetçi ve muhafazakâr çizgide iken ekonomik alanda liberal bir görüş sergilediği ve AB'nin federal bir devlete dönüşmesine karşı politikalar geliştirdikleri belirtilmektedir (Boyras et al., 2019, s.17). Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler kendisini, ulusların egemenliğine saygılı, ekonomik olarak iyileşen, büyüyen ve rekabet gücüne odaklanan AB Reformu yapılması amacıyla kurulan merkez sağda bulunan siyasi bir grup olarak tanımlamaktadır. Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler, parlamentoda bulunan diğer gruplardan ayrılan özelliğini Avrupa gerçekliği olarak belirtmiş, AB yanlısı ve karşıtı grupların iş birliğiyle yenilenmiş bir AB için alternatif bir vizyon sunulmuştur. AB'nin fazla merkezileşmesi, vatandaşlardan kopuk hale gelmesi gibi söylemlerde bulunurken tüm üye devletlere eşit davranılmasını, AB'nin mali açıdan daha sorumlu olmasını, göçmen krizine ve terör tehdidine çözümler üretilmesini vurgulamıştır. Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler, daha esnek, merkezi olmayan, üye devletlere saygılı bir AB tasarlanması için ileriye dönük politikalar üretmekte olduğunu belirtmiş, ayrıca bürokrasiyi azaltma, ulusal devletler tarafından yönetilen AB'ye, işleyen göçmenlik sistemine, güvenli ve rekabetçi bir AB'yi teşvik etmeye inandıklarını vurgulamıştır (European Conservatives and Reformists About, 2024). Temel amaç olarak AB'nin temel görevlerine odaklanmasını sağlamak, uluslar üstü süper devlete doğru adımlara karşı çıkmaktır. Avrupa Gerçekliği ilkesinin üye devletlerle işbirliği yaparken konfederal kurumlardaki kimlik ve özerkliklerini koruyan reforme edilmiş AB'ye ihtiyacı vurguladığı belirtilmektedir. Böylelikle dengeyi, uyumu ve vatandaşların genel refahını teşvik eden ulusları ve demokrasileri korumayı, ekonomik olarak gelişen toplumlar yetiştirmeyi, aileyi sosyal uyumun temel taşı olarak desteklemeyi amaçladığını belirtmektedirler. Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistlerin önceliklerinden ilki üye devletlerin egemenliği korunurken, AB'nin modernleştirilmesidir. İkincisi AB'de savunmanın güçlendirilmesi ve güvenliğin birinci öncelik haline getirilmesidir. Bunun için Avrupa savunma sanayisinin güçlendirilmesine destek olurken, savunmanın ve askeri hazırlığın üye devletlerin ayrıcalığı olarak kalması gerektiğine kuvvetle inanmakta, AB düzeyinde bir savunma birliğinin kurulması konusunda şüpheci olduğunu belirtmektedir. Üçüncüsü göç yönetimiyle sınır güvenliğinin sağlanmasıdır. Dördüncüsü tarımın geliştirilmesi, yeşil anlaşımla ekonomi arasında denge kurulmasıdır. Beşincisi ekonomik büyümenin artırılması, enerji güvenliğinin sağlanması ve temel özgürlüklerin korunmasıdır. Altıncısı cesur bir ticaret vizyonu oluşturularak küresel ekonomik büyümeye öncülük edilmesi ve AB

bütçesinin yeniden dönüştürülmesidir. Sonuncusu ise Avrupa'nın genişlemesinin savulması şeklinde belirtilmektedir (ECR Priorities, 2024).

Avrupa'yı Yenile (Renew Europe)

Avrupa'yı Yenile mevcut durumda AP'nin üçüncü siyasi grubu olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Büyük ve merkezci bir grup olan Avrupa'yı Yenile'ye Avrupalılar, muhafazakâr ve sosyalistlerin egemenliğine son vermesi, Avrupa'nın daha iyiye doğru değiştirilmesi amacıyla yetki verdiğini belirtmiştir. Söz konusu siyasi grubun misyonu Avrupa'yı yenilemek olarak açıklanmıştır. Ayrıca Avrupa'yı Yenile'nin, AP'de ekonomik büyüme ve istihdamı güvence altına alan, özgürlük ve medeni haklar için mücadele eden, Avrupa yanlısı bir grup olduğu belirtilmektedir (Renew Europe About, 2024). Avrupa'yı Yenile kendisini liberal, demokratik ve merkezci olarak ifade etmektedir. Siyasi programının iddialı ve Avrupa yanlısı olduğunu belirtmektedir. Avrupa'yı Yenile'nin 2024-2029 önceliklerinden birincisi güvenlik tehditlerini ele alan ve stratejik özerklik sağlayabilen Avrupa Savunma Birliği oluşturulmasıdır. İkincisi AB genelinde bürokrasi ve idari yüklerin azaltılmasıdır. Üçüncüsü yenilikçiliğin desteklenmesi, girişimcilerin ve rekabetin güçlendirilmesidir. Dördüncüsü göç ve iltica paktı ve yeşil anlaşmanın uygulanmasıdır (Renew Europe Priorities 2024-2029, 2024). Avrupa Yenile güvenliğin artırılması, bürokrasinin azaltılması, demokratik kurumların savunulması, hukukun üstünlüğü ve Avrupa kurumlarında reform yapılmasıyla Avrupa'yı değiştirmek istediklerini belirtmiştir. Ayrıca tek bir Avrupa'nın olduğu, Avrupa değerlerinin teşvik edileceği, sürdürülebilir geleceğe yatırım yapılacağı, gelişen ekonomi ve fırsatların yaratılacağı, değişen dünyada bütünleşmiş ve daha güçlü bir Avrupa'nın oluşturulacağı Avrupa'yı Yenilenin temsil ettikleri arasında yer almaktadır (What We Stand for, 2025).

Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı (Greens/European Free Alliance)

Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı, mevcut durumda AP'de yer alan siyasi gruplar arasında altıncı sırada yer almaktadır. Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı, yeşil hareketin üyelerini, korsan ve bağımsız milletvekillerini ve vatansız ulusları, bölgeleri ve azınlıkları temsil eden Avrupa Özgür İttifakı'ndan milletvekillerini içermektedir. Ek olarak Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı AP'de tek cinsiyet dengeli eş başkanlığa sahip bulunan siyasi grup olarak faaliyetlerini sürdürmektedir (The Greens/EFA Our, 2024). Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı, herkesin güzel bir yaşam sürebileceği bir toplumu temsil etmekte olduğunu belirtmektedir. Ek olarak savunulan ve uygulanan politikaların merkezine insan haklarının konulduğu vurgulanmıştır. Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı'nın 2024-2029 7 adet siyasi hedefi bulunmaktadır. Birincisi iklim değişikliğiyle mücadele etme ve biyoçeşitliliğin korunması için AB'nin biyolojik çeşitlilik kaybı ve kaynak tüketimi eğilimlerinin tersine çevrilmesi, yenilenebilir ekonominin güçlendirilmesi ve genişletilmesidir. İkincisi toplumun adil ve eşit hale getirmesi için vergi adaleti, devletlerin sosyal hizmetleri sunma kapasitesinin finansal kar mantığından korunması ve insana yakışır iş standartlarının uygulanmasıdır. Üçüncüsü demokrasinin, hukukun üstünlüğünün, temel hak ve özgürlüklerin korunması için AB'ye katılım yükümlülüklerinin tüm üye devletlerde her zaman uygulanması, vatandaşların Avrupa projesine güveninin pekiştirilmesi, AB kurumlarında daha demokratik ve şeffaf karar alma süreçlerine çalışılmasıdır. Dördüncüsü Avrupa'nın açık ve kapsayıcı bir toplum haline getirilmesi için AB'nin insanları onurlu ve insani koşullarda ağırlayabilen, herkese vatandaş gibi davranabilen sığınak kıtasına doğru ilerlemesi, sığınmacıların ve göçmenlerin kabul edilmesidir. Beşincisi dijital dönüşümün insanların hizmetine sunulması için AB'nin yeniliği teşvik ederken, güçlü yeni teknolojilerin siyasi amaçlarla kötüye kullanılmasına ya da hakların kısıtlanmasına karşı küresel mücadelede lider olmasıdır. Altıncısı AB'nin dünyada değişimin öncüsü olması için uluslararası ve hesap verebilir aktör olarak rolünü önemli ölçüde artırması ve bunun AB'nin çevresel, sosyal, demokratik hedefler, dayandığı evrensel normlar, değerler ve ilkelerle uyumlu olmasıdır. Yedincisi Feminist AB için AB'nin toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmesi, kadınların cinsel sağlık ve üreme sağlığı haklarının, LGBTQI+ kişilerin haklarının güvence altına alması, her türlü çeşitliliğin deneyimlerini dikkate alan politikalara sahip olması ve güçlü ayrımcılık karşıtı politikalar uygulamasıdır (The Greens/EFA Our Vision, 2024). Ayrıca Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı Avrupa'nın güvenliğinin güçlendirilmesi, AB dışı müttefiklerle verimli, bütünleşmiş Avrupa güvenliği ve savunmasına yatırım yapılması için harekete geçilmesi gerekliliğini belirtmektedir (European Parliament Political Group Leaders on Security – Defence, 2025).

Sol Grup (The Left Group)

Sol Grup, AP’de mevcut durumda yedinci sırada yer alan siyasal grup olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Sol Grubun, işçileri, çevreyi, feminizmi, barışı ve insan haklarını savundukları, uluslararası dayanışmaya dayalı olarak, eşitlikçi ve sürdürülebilir Avrupa vizyonuna sahip oldukları belirtilmiştir. AB’nin bir halk projesi haline gelmesi gerektiği ve Sol Grubun sokakların sesi olmak taahhüdünde bulunduğu açıklanmıştır (GUE/NGL The Left About, 2024). Sol Grup AP’deki savunduğu konuları; ekonomik adalet, çevre, feminizm, haklar ve özgürlükler, barış ve dayanışma, demokrasi ve etik başlıklarıyla açıklamıştır. Ekonomik adalet başlığında işçi haklarının her zaman merkezde yer aldığı, eşitsizliğe karşı mücadelenin, istihdam ve sosyal haklar taleplerinin ve adil dağılımın sağlanması konusunda mücadeleye devam edileceği belirtilmiştir. Çevre başlığında, iklim değişikliğiyle mücadele için sürdürülebilir ve adil çevre, tarım ve balıkçılık politikaları, doğanın korunması, küçük kırsal ve kıyı topluluklarının savunulması, toksik kimyasallar üzerinde sıkı kontrollerin yapılması açıklanmıştır. Ek olarak hayvan hakları ve refahı konusunda AP’nin en kararlı savunucuları oldukları vurgulanmıştır. Feminizm başlığında eşitlik için çalışma ve kökleşen cinsiyetçilikle mücadele etme, politikaların toplumsal cinsiyet perspektifine dayanması, kadınların ve azınlıkların savunulması, eşit ücret için mücadele, LGBTQI+ bireyler için temel özgürlüklerin güvence altına alınması, kadın ve kız çocuklarına yönelik şiddetin sona erdirilmesi konusunda mücadeleler verildiği açıklanmıştır. Haklar ve özgürlükler başlığında Avrupa’da sivil özgürlükler ve insan hakları konularında temsil edilen onur, eşitlik ve dayanışmanın temel ilkeler olduğu, insancıl bir göç sisteminin inşa edilmesini, verilerin korunmasını ve bilgiye erişimin sağlanmasının savunulduğu belirtilmiştir. Barış ve dayanışma başlığında, dünyayla olumlu ilişkiler kuran Avrupa’nın oluşturulması, dış ve güvenlik stratejilerinin barışa dayanması gerekliliği belirtilmiştir. Demokrasi ve etik başlığında ise grubun AP’deki üyelerinin şeffaflık talep etme, bütçe tekliflerini inceleme, etik ve şeffaflığı savunma, hesap verilebilirlik ve dürüstlüğü sesi olduğu vurgulanmıştır. Ek olarak Sol Grubun, AB’nin geleceğine yönelik alternatif vizyonlar ortaya koyduğu ve güçlü yıkıcı planlara karşı çıktığı belirtilmiştir (What We Stand for GUE/NGL The Left, 2024). Ortak dış güvenlik politikasında Sol Grup, söz konusu politikanın diplomasi yerine askeri harekete öncelik verdiği için söz konusu politikaya karşı çıkarken, aşırı askeri harcamayı reddetmektedir. Ortak dış güvenlik politikası yerine kalıcı barış için ortak güvenlik, silah kontrolü ve AB Antlaşması’nın 41.2 “askeri veya savunma anlamı taşıyan operasyonlardan kaynaklanan harcamaların AB bütçesine yüklenemez” maddesine bağlı kalınmasını belirtmektedir (Press Briefing, 2025).

Egemen Uluslar Avrupası (Europe of Sovereign Nations)

Egemen Uluslar Avrupası, mevcut durumda AP’de sekizinci sırada yer almaktadır. AP 2024 seçimleri öncesinde kurulan Egemen Uluslar Avrupası, ortak siyasi hedefleri paylaşan, ortak siyasi gündeme ve AB değerlerine bağlı olan ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde seçilmiş temsilciler birliği ve siyasi kuruluşlar arasında iletişim ve işbirliği oluşturmaya yönelik çalışmalara odaklandığını belirtmektedir (ESN Participation in European Election, 2024). Egemen Uluslar Avrupası’nın siyasi programı; anavatanlardan oluşan Avrupa, demokrasi ve özgürlük dolu Avrupa, refah dolu Avrupa, geleceğin Avrupa’sı olmak üzere dört başlıkla açıklamaktadır. Anavatanlardan oluşan Avrupa başlığında; Egemen Uluslar Avrupası, egemen ulus devletler ve halklardan, kültürel kimliklerinden ve demokratik kendi bağımsızlık haklarını seçme haklarından oluşan bir Avrupa’nın korunması için çalışmalar gerçekleştireceğini vurgulamıştır. Egemen Uluslar Avrupası, her ne olursa olsun tüm devletlerin eşit düzeyde olduğunu, bu devletlerin korunması gereken bireysel sosyal, kültürel, tarihi, ekonomik ve bölgesel özellikler tarafından şekillendirildiğini kabul etmektedir. Böylelikle AB’nin artan merkezileşmesini, aşırı bürokrasiyi, şeffaflık eksikliğini, borç ve mali birliğin oluşturulmasını reddeden siyasal grup, söz konusu konulardaki gelişmelere kararlılıkla karşı çıktığını açıklamıştır. Demokrasi ve özgürlük dolu Avrupa başlığında; Egemen Uluslar Avrupası özgürlük, demokrasi, eşitlik ve hukukun üstünlüğünü, insan onuruna saygıyı, azınlıkların haklarını ve insan haklarının korunmasını savunduğunu vurgulamıştır. Ayrıca Avrupa devletlerinin iç ve dış güvenliğinin garanti altına alınması ve ikame ilkesinin yeniden savunulmasını istedikleri, Egemen Uluslar Avrupası’na üye devletlerle birlikte Avrupa’nın dış sınırlarının kontrolünün yeniden ele geçirilmesi ve kısıtlayıcı bir göç politikası hedefleri belirtilmiştir. Ek olarak otoriter veya totaliter hükümet biçimlerinin kesinlikle reddedildiği, işbirlikçi ve barışçıl bir Avrupa’nın teşvik edildiği vurgulanmaktadır. Refah dolu bir Avrupa başlığında; Egemen Uluslar Avrupası Avrupa’daki refahın parçası olan serbest Avrupa ticaretine ve Avrupa’da malların ve insanların serbest dolaşımı için mücadele edeceğini açıklanmıştır. Küresel bağımlılıkların sürdürülebilir

şekilde azaltmak ve üye devletlerin ekonomik istikrarını garanti altına almak için Avrupa'nın üretim yeri olarak güçlendirilmesi vurgulanmıştır. Geleceğin Avrupa'sı başlığında ise; Egemen Uluslar Avrupası, kimlik ve egemenliğe dayalı özgür halklardan oluşan Avrupa'nın temeli olarak geleneksel aileyi koruduğunu açıklamaktadır. Ayrıca Avrupa'nın gelecekte de var olmaya devam etmesi için köken ve kültür özelliklerinin korunmasının öncelik haline getirilmesi, göçün kontrol edilmesi ve kabul edilebilir bir düzeye indirilmesi gerekliliğini belirtmiştir (ESN Political Program, 2024). Ek olarak siyasal gruba üye Çekya (SPD) ulusal parti lideri; Egemen Uluslar Avrupası'nın Yeşil Anlaşmaya, göçe, Avrupa'nın İslamlaştırılmasına karşı çıkacağını ve AB kurumlarının ulusal düzeye geri dönmesini istediğini açıklamıştır (Baccini, 2024a). Ayrıca Egemen Uluslar Avrupa'sı savunmanın ulusal egemenliklerin temel unsuru olarak üye devletlerin sorumluluğunda kalmasını belirterek ortak dış güvenlik politikasına katılmamaktadır. Sivil ve askeri fonların yasal olarak ayrılmasını ve Avrupa'nın geleceğinin barış, yenilik ve refah üzerine inşa edilmesini savunmaktadır. Dış sınırların etkili bir şekilde korunması yerine yasadışı göçmenleri karşılayan AB sınır koruma ajansının görev süresinin arttırılması ve değiştirilmesinin gerektiği, söz konusu önlemlerle Avrupa'nın kimliğinin korunacağı ve halkın güvenliğinin sürdürülebilir şekilde sağlanacağı belirtilmektedir (News, updates and press releases of the Europe of Sovereign Nations Group, 2025).

3. Avrupa Parlamentosu 2024 Seçimlerinde Üye Ülkelerdeki Ulusal Partilerin Siyasi Gruplara Dağılımı

6-9 Haziran 2024 tarihlerinde 2024 AP seçimleri gerçekleşmiştir. Seçim sonuçlarına göre AP'de %26.11 oranla Avrupa Halk Partisi 188 parlamento üyesiyle birinci sırada yer almıştır. İkinci sırada %18.89 oranla Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı 136 üyeyle yer almıştır. Üçüncü sırada %11.67 oranla Avrupa için Vatanseverler 84 üyeyle yer almıştır. Dördüncü sırada %10.83 oranla Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler 78 üyeyle yer almıştır. Beşinci sırada %10.69 oranla Avrupa'yı Yenile 77 üyeyle yer almıştır. Altıncı sırada %7.36 oranla Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı 53 üyeyle yer almıştır. Yedinci sırada %6.39 oranla Sol Grup 46 üyeyle, sekizinci sırada %4.58 oranla Bağımsızlar 33 üyeyle yer almıştır. Son sırada ise %3.47 oranla Egemen Uluslar Avrupası 25 üyeyle yer almıştır (European Parliament Election Results 2024-2029, 2024). Aşağıdaki 1. tabloda AP'deki siyasal grupların ideolojik konumları ve 2019 AP seçimlerine göre 2024 AP seçimlerindeki performansları açıklanmıştır.

Tablo 1.

Siyasal Grup	İdeolojik Konum	2024 Seçim Performansı
Avrupa Halk Partisi	Merkez sağ	Oy oranlarındaki artışla AP'de birinci sıradaki konumunu korumuştur.
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Merkez sol	Oy oranlarındaki düşüşe rağmen AP'de ikinci sıradaki konumunu korumuştur.
Avrupa için Vatanseverler	Aşırı Sağ	2024 seçimleriyle AP'ye giren siyasal grup AP'de üçüncü sıraya yerleşmiştir.
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Merkez Sağ	Oy oranlarındaki artışla AP'deki beşinci sıradaki konumu dördüncü sıraya yükselmiştir.
Avrupa'yı Yenile	Merkez	Oy oranlarındaki düşüşle AP'deki üçüncü sıradaki konumunu beşinci sıraya düşürmüştür.
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Merkez sol	Oy oranlarındaki düşüşle AP'deki dördüncü sıradaki konumunu altıncı sıraya düşürmüştür.
Sol Grup	Sol	Oy oranlarında artış yaşamasına rağmen AP'deki konumunu korumuştur.
Egemen Uluslar Avrupası	Aşırı Sağ	2024 seçimleriyle AP'ye giren siyasal grup AP'de sekizinci sıraya yerleşmiştir.

Kaynak: European Parliament Election Results 2019-2024, 2024; Guseletov, 2024a; Guseletov, 2024b; Mudde, 2024.

Aşağıda yer alan tablolarda 2024 AP seçimleri sonrasında üye devletlerin parlamento seçilen ulusal partilerinin; siyasal grupları ve parlamento üyelerinin sayıları verilmiştir. Almanya'da 86'sı siyasal gruplardan, 10'u bağımsızlardan olmak üzere 96 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 2.

tabloda görüldüğü üzere Almanya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, merkez, sol ve aşırı sağ gruplarda konumlanmaktadır. Aşırı sağ yükselişte olmasına rağmen merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 2.

Avrupa Halk Partisi	Almanya Hristiyan Demokrat Birliği Partisi/Bavyera'da Hristiyan Sosyal Birliği (29) Almanya Aile Partisi (1) Ekolojik Demokrat Parti (1)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Almanya Sosyal Demokrat Partisi (14)
Avrupa'yı Yenile	Hür Demokrat Parti (5) Özgür Seçmenler Partisi (3)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	İttifak 90/Yeşiller Partisi (12) Volt Almanya Partisi (3)
Sol Grup	Almanya Sol Parti (3) Hayvan Refahı Partisi (1)
Egemen Uluslar Avrupası	Almanya için Alternatif Parti (14)

Kaynak: Germany Constitutive Session, 2024

Fransa'da 81 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 3. tabloda görüldüğü üzere Fransa'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, merkez, sol ve aşırı sağda konumlanmaktadır. Ulusal partiler tüm siyasal gruplarda yer alırken, merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 3.

Avrupa Halk Partisi	Cumhuriyetçiler (6)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Avrupa'yı Uyandırma İttifakı (13)
Avrupa için Vatanseverler	Ulusal Birlik Partisi (30)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Gururlu Fransa Koalisyonu (4)
Avrupa'yı Yenile	Avrupa'nın İhtiyacı Koalisyonu (13)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Ekolojistler Avrupa Ekolojisi Yeşiller Partisi(5)
Sol Grup	Boyun Eğmeyen Fransa Partisi (9)
Egemen Uluslar Avrupası	Gururlu Fransa Koalisyonu (1)

Kaynak: France Constitutive Session, 2024

İtalya'da 76 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 4. tabloda görüldüğü üzere İtalya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ ve solda konumlanmakta; ulusal partiler aşırı sağ ve sol gruplarda yer almasına rağmen merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 4.

Avrupa Halk Partisi	İtalya'nın Gücü Partisi ile Moderatlar Koalisyonu (8) Güney Tirol Halk Partisi (1)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Demokratik Parti (21)
Avrupa için Vatanseverler	Salvini Premier Ligi Partisi (8)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	İtalya'nın Kardeşleri Partisi (24)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Kırmızı-Yeşil Koalisyonu (4)
Sol Grup	Kırmızı-Yeşil Koalisyonu (2) Beş Yıldız Hareketi Partisi (8)

Kaynak: Italy Constitutive Session, 2024

İspanya'da 57'si siyasal gruplardan, 4'ü bağımsızlardan olmak üzere 61 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 5. tabloda görüldüğü üzere İspanya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ, merkez ve solda konumlanmakta; ulusal partiler aşırı sağ ve sol gruplarda yer almasına rağmen merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 5.

Avrupa Halk Partisi	İspanyol Halk Partisi (22)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	İspanyol Sosyalist İşçi Partisi (20)
Avrupa için Vatanseverler	Ses Partisi (6)
Avrupa'yı Yenile	Dayanışma Avrupası için Koalisyon (1)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Cumhuriyetçiler Koalisyonu (2)
	Katıl Koalisyonu (2)
Sol Grup	Cumhuriyetçiler Koalisyonu (1)
	Katıl Koalisyonu (1)
	Podemos Partisi (2)

Kaynak: Spain Constitutive Session, 2024

Polonya'da 50'si siyasal gruplardan, 3'ü bağımsızlardan olmak üzere 53 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 6. tabloda görüldüğü üzere Polonya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, merkez ve aşırı sağda konumlanmakta; aşırı sağ azınlıkta olarak yer alırken merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 6.

Avrupa Halk Partisi	Sivil Koalisyon (21)
	Üçüncü Yol Koalisyonu (2)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Sol Koalisyon (3)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Hukuk ve Adalet Koalisyonu (20)
Avrupa'yı Yenile	Üçüncü Yol Koalisyonu (1)
Egemen Uluslar Avrupası	Özgürlük ve Bağımsızlık Konfederasyonu(3)

Kaynak: Poland Constitutive Session, 2024

Romanya'da 31'i siyasal gruplardan, 2'si bağımsızlardan olmak üzere 33 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 7. tabloda görüldüğü üzere Romanya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol ve merkezde konumlanmakta; merkez gruplar çoğunluğu oluştururken ulusal partiler aşırı sağ ve sol gruplarda yer almamaktadır.

Tablo 7.

Avrupa Halk Partisi	Romanya Macar Demokratik Birliği (2)
	Sosyal Demokrat Parti ile Ulusal Liberal Parti İttifakı (8)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Sosyal Demokrat Parti ile Ulusal Liberal Parti İttifakı (11)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Rumen Birliği için İttifak (6)
Avrupa'yı Yenile	Birleşik Sağ İttifakı (3)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Bağımsız politikacı Nicolae Ştefanuța

Kaynak: Romania Constitutive Session, 2024

Hollanda'da 31 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 8. tabloda görüldüğü üzere Hollanda'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ, merkez ve solda konumlanmakta; aşırı sağ ve sol azınlıkta yer alırken merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 8.

Avrupa Halk Partisi	Hristiyan Demokrat Çağrı Partisi (3)
	Çiftçi-Vatandaş Hareketi Partisi (2)
	Yeni Sosyal Sözleşme Partisi (1)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Yeşil Sol Parti ile İşçi Partisi Koalisyonu (4)
Avrupa için Vatanseverler	Özgürlük Partisi (6)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Reformcu Siyasi Parti (1)
Avrupa'yı Yenile	Özgürlük ve Demokrasi için Halk Partisi (4)
	Demokratlar 66 Partisi (3)

Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Yeşil Sol Parti ile İşçi Partisi Koalisyonu (4) Volt Hollanda Partisi (2)
Sol Grup	Hayvanlar için Parti (1)

Kaynak: Netherlands Constitutive Session, 2024

Belçika’da 22 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 9. tabloda görüldüğü üzere Belçika’daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ, merkez ve solda konumlanmakta; aşırı sağ ve sol azınlıktayken merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 9.

Avrupa Halk Partisi	Hristiyan Demokrat Flaman Partisi (2) Hristiyan Sosyal Parti (1)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Sosyalist Parti (2) Sosyalist Parti (2)
Avrupa için Vatanseverler	Flaman Çıkartı Partisi (3)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Yeni Flaman İttifakı (3) Reformcu Hareket Partisi (3)
Avrupa’yı Yenile	Açık Flaman Liberaller ve Demokratlar Partisi (1) Adanmış Olanlar Partisi (1)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Yeşil Parti (1) Özgün Mücadelelerin Örgütlenmesi için Konfederasyon Ekolojistleri (1)
Sol Grup	Belçika İşçi Partisi (1) Belçika Emek Partisi (1)

Kaynak: Belgium Constitutive Session, 2024

Yunanistan’da 17’si siyasal gruplardan, 4’ü bağımsızlardan olmak üzere 21 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 10. tabloda görüldüğü üzere Yunanistan’daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ ve solda konumlanmakta; aşırı sağ ve sol azınlıktayken merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 10.

Avrupa Halk Partisi	Yeni Demokrasi Partisi (7)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Yeni Sol – Değişim Hareketi (3)
Avrupa için Vatanseverler	Aklın Sesi Partisi (1)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Yunan Çözümü Partisi (2)
Sol Grup	Radikal Sol Koalisyonu (4)

Kaynak: Greece Constitutive Session, 2024

Çekya’da 19’u siyasal gruplardan, 2’si bağımsızlardan olmak üzere 21 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 11. tabloda görüldüğü üzere Çekya’daki ulusal partiler merkez sağ, aşırı sağ ve merkez solda konumlanmakta; aşırı sağ gruplar az bir farkla merkez grupları geride bırakarak çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 11.

Avrupa Halk Partisi	Avrupa için Belediye Başkanları ve Kişilikler Koalisyonu (2) Birlikte Koalisyonu (3)
Avrupa için Vatanseverler	2011 Yılı Evet Koalisyonu (7) Yemin ve Motoristler Koalisyonu (2)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Birlikte Koalisyonu (3)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Çek Korsan Partisi (1)
Egemen Uluslar Avrupası	Sosyal Demokrat Parti ile Üç Renkli Koalisyon İttifakı (1)

Kaynak: Czechia Constitutive Session, 2024

İsveç'te 21 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 12. tabloda görüldüğü üzere İsveç'teki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, merkez ve solda konumlanmakta; merkez gruplar öne çıkarken sol azınlıkta kalmakta ve ulusal partiler aşırı sağ gruplarda yer almamaktadır.

Tablo 12.

Avrupa Halk Partisi	İlimli Parti (4)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Hristiyan Demokratlar (1)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Sosyal Demokrat Parti (5)
Avrupa'yı Yenile	İsveç Demokratları (3)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Merkez Parti (2)
Sol Grup	Liberal Halk Partisi (1)
	Yeşiller Partisi (3)
	Sol Parti (2)

Kaynak: Sweden Constitutive Session, 2024

Portekiz'de 21 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 13. tabloda görüldüğü üzere Portekiz'deki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ, merkez ve solda konumlanmakta; aşırı sağ ve sol gruplar azınlıktayken, merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 13.

Avrupa Halk Partisi	Demokratik İttifak (7)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Sosyalist Parti (8)
Avrupa için Vatanseverler	Yeter Parti (2)
Avrupa'yı Yenile	Liberal Girişim Partisi (2)
Sol Grup	Sol Blok Parti (1)
	Üniter Demokratik Koalisyon (1)

Kaynak: Portugal Constitutive Session, 2024

Macaristan'da 21 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 14. tabloda görüldüğü üzere Macaristan'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol ve aşırı sağ gruplarda konumlanmakta; aşırı sağ gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 14.

Avrupa Halk Partisi	Saygı ve Özgürlük Partisi (7)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Demokratik Koalisyon - Macar Sosyalist Partisi
Avrupa için Vatanseverler	Yeşil İttifakı (2)
Egemen Uluslar Avrupası	Macar Yurttaş İttifakı - Hristiyan Demokrat Halk Partisi (11)
	Bizim Vatan Hareketi Parti (1)

Kaynak: Hungary Constitutive Session, 2024

Avusturya'da 20 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 15. tabloda görüldüğü üzere Avusturya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ ve merkezde konumlanmakta; aşırı sağ azınlıktayken, ulusal partiler solda yer almamakta, merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 15.

Avrupa Halk Partisi	Avusturya Halk Partisi (5)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Avusturya Sosyal Demokrat Partisi (5)
Avrupa için Vatanseverler	Avusturya Özgürlük Partisi (6)
Avrupa'yı Yenile	Yeni Avusturya ve Liberal Forum Partisi (2)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Yeşiller -Yeşil Alternatif Partisi (2)

Kaynak: Austria Constitutive Session, 2024

Bulgaristan'da 17 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 16. tabloda görüldüğü üzere Bulgaristan'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ ve merkez gruplarda konumlanmakta; aşırı sağ azınlıktayken, ulusal partiler solda yer almamakta, merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 16.

Avrupa Halk Partisi	Bulgaristan'ın Avrupa Gelişimi İçin Yurttaşlar Demokratik Güçler Birliği (5)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Değişime Devam Demokratik Bulgaristan Koalisyonu (1)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Bulgaristan Sosyalist Partisi (2)
Avrupa'yı Yenile	Böyle Bir Halk Var Partisi (1)
Egemen Uluslar Avrupası	Değişime Devam Demokratik Bulgaristan Koalisyonu (1)
	Hak ve Özgürlükler Partisi (3)
	Yeniden Doğuş Partisi (3)

Kaynak: Bulgaria Constitutive Session, 2024

Danimarka'da 15 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 17. tabloda görüldüğü üzere Danimarka'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ ve sol gruplarda konumlanmakta; merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 17.

Avrupa Halk Partisi	Muhafazakâr Halk Partisi (1)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Liberal İttifak (1)
Avrupa için Vatanseverler	Sosyal Demokrat Parti (3)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Danimarka Halk Partisi (1)
Avrupa'yı Yenile	Danimarka Sosyal Demokratları (1)
	Danimarka Liberal Partisi (2)
	Radikal Sol Liberal Parti (1)
	İlmli Parti (1)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Sosyalist Halk Partisi (3)
Sol Grup	Kırmızı-Yeşil İttifakı (1)

Kaynak: Denmark Constitutive Session, 2024

Finlandiya'da 15 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 18. tabloda görüldüğü üzere Finlandiya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, merkez ve sol gruplarda konumlanmakta; sol azınlıktayken, merkez gruplar çoğunluğu oluşturmakta, ulusal partiler aşırı sağ gruplarda yer almamaktadır.

Tablo 18.

Avrupa Halk Partisi	Ulusal Koalisyon Partisi (4)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Finlandiya Sosyal Demokrat Partisi (2)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Finler Partisi (1)
Avrupa'yı Yenile	Merkez Parti (2)
	Finlandiya İsveç Halk Partisi (1)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Yeşil Birliği Partisi (2)
Sol Grup	Sol İttifak (3)

Kaynak: Finland Constitutive Session, 2024

Slovakya'da 8'i siyasal gruplardan, 7'si bağımsızlardan olmak üzere 15 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 19. tabloda görüldüğü üzere Slovakya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez ve aşırı sağ gruplarda konumlanmakta; merkez gruplar ve bağımsızlar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 19.

Avrupa Halk Partisi	Hristiyan Demokratik Hareket (1)
Avrupa'yı Yenile	İlerici Slovakya Partisi (6)
Egemen Uluslar Avrupası	Cumhuriyet Hareketi Partisi (1)

Kaynak: Slovakia Constitutive Session, 2024

İrlanda'da 14 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 20. tabloda görüldüğü üzere İrlanda'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, merkez ve sol gruplarda konumlanmakta; merkez gruplar çoğunlukta, sol azınlıkta kalmakta ve ulusal partiler aşırı sağ gruplarda yer almamaktadır.

Tablo 20.

Avrupa Halk Partisi	Aile Partisi (4)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	İrlanda İşçi Partisi (1)
Avrupa'yı Yenile	Cumhuriyetçi Parti (4)
	Bağımsız İrlanda Partisi (1)
	Bağımsız Parti (1)
Sol Grup	Bağımsız Parti (1)
	Sinn Féin Parti (2)

Kaynak: Ireland Constitutive Session, 2024

Hırvatistan'da 12 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 21. tabloda görüldüğü üzere Hırvatistan'daki ulusal partiler merkez sağ ve merkez sol gruplarda konumlanmakta; merkez gruplar çoğunluğu oluştururken, ulusal partiler sol ve aşırı sağ gruplarda yer almamaktadır.

Tablo 21.

Avrupa Halk Partisi	Hırvat Demokrat Birliği (6)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Sosyal Demokrat Parti SDP Koalisyonu (4)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Vatan Hareketi Partisi (1)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Yapabiliriz - Siyasi Platform Partisi (1)

Kaynak: Croatia Constitutive Session, 2024

Litvanya'da 11 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 22. tabloda görüldüğü üzere Litvanya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, merkez ve aşırı sağ gruplarda konumlanmakta; merkez gruplar çoğunlukta, aşırı sağ azınlıkta, ulusal partiler sol grupta yer almamaktadır.

Tablo 22.

Avrupa Halk Partisi	Anavatan Birliği- Litvanya Hristiyan Demokratları (3)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Litvanya Sosyal Demokrat Partisi (2)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Litvanya Çiftçiler ve Yeşiller Birliği (1)
	Litvanya'daki Polonyalıların Seçim Eylemi-Hristiyan Aileler Birliği (1)
Avrupa'yı Yenile	Özgürlük Partisi (1)
	Liberal Hareket Partisi (1)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Litvanya için Demokratlar Birliği (1)
Egemen Uluslar Avrupası	Halk ve Adalet Birliği Partisi (1)

Kaynak: Lithuania Constitutive Session, 2024

Slovenya'da 9 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 23. tabloda görüldüğü üzere Slovenya'daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol ve merkezde konumlanmakta; ulusal partiler aşırı sağ ve sol gruplarda yer almazken, merkez gruplar çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 23.

Avrupa Halk Partisi	Sloven Demokrat Partisi (4)
	Yeni Slovenya Hristiyan Demokratlar (1)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Sosyal Demokratlar (1)
Avrupa'yı Yenile	Özgürlük Hareketi Parti (2)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Bahar - Yeşil Parti (1)

Kaynak: Slovenia Constitutive Session, 2024

Letonya’da 9 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 24. tabloda görüldüğü üzere Letonya’daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, aşırı sağ ve merkez gruplarda konumlanmakta; ulusal partiler sol grupta yer almazken, aşırı sağ grup azınlığı merkez grup çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 24.

Avrupa Halk Partisi	Yeni Birlik Partisi (2)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Uyum Sosyal Demokrat Parti (1)
Avrupa için Vatanseverler	Letonya’nın Birinci Partisi (1)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Ulusal İttifak (2)
	Birleşik Liste İttifakı (1)
Avrupa’yı Yenile	Letonya’nın Gelişimi için Parti (1)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	İlericiler Parti (1)

Kaynak: Latvia Constitutive Session, 2024

Estonya’da 7 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 25. tabloda görüldüğü üzere Estonya’daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol ve merkez gruplarda konumlanmakta; merkez gruplar çoğunluğu oluştururken, ulusal partiler aşırı sağ gruplar ve sol grupta yer almamaktadır.

Tablo 25.

Avrupa Halk Partisi	Baba Yurdu Partisi (2)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Estonya Sosyal Demokrat Partisi (2)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Estonya Muhafazakâr Halk Partisi (1)
Avrupa’yı Yenile	Estonya Reform Partisi (1)
	Estonya Merkez Partisi (1)

Kaynak: Estonia Constitutive Session, 2024

Kıbrıs’ta 5’i siyasal gruplardan, 1’i bağımsız olmak üzere 6 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 26. tabloda görüldüğü üzere Kıbrıs’taki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol ve sol gruplarda konumlanmakta; sol grup azınlığı oluştururken merkez gruplar çoğunluğu oluşturmakta, ulusal partiler aşırı sağ gruplarda yer almamaktadır.

Tablo 26.

Avrupa Halk Partisi	Demokratik Seferberlik Partisi (2)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Demokrat Parti (1)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Ulusal Popüler Cephe (1)
Sol Grup	Emekçi Halkın İlerici Partisi (1)

Kaynak: Cyprus Constitutive Session, 2024

Lüksemburg’da 6 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 27. tabloda görüldüğü üzere Lüksemburg’daki ulusal partiler merkez sağ, merkez sol, merkez gruplarda konumlanmakta; merkez gruplar çoğunluğu oluştururken, ulusal partiler aşırı sağ gruplarda ve sol grupta yer almamaktadır.

Tablo 27.

Avrupa Halk Partisi	Hristiyan Sosyal Halk Partisi (2)
Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı	Lüksemburg Sosyalist İşçi Partisi (1)
Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler	Alternatif Demokratik Reform Partisi (1)
Avrupa’yı Yenile	Demokrat Parti (1)
Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı	Yeşiller Parti (1)

Kaynak: Luxembourg Constitutive Session, 2024

Malta’da 6 parlamento üyesi seçilmiştir. Aşağıdaki 28. tabloda görüldüğü üzere Malta’daki ulusal partiler merkez sağ ve merkez sol gruplarda konumlanmakta; ulusal partiler aşırı sağ gruplar ve sol grupta yer almamaktadır.

Tablo 28.

Avrupa Halk Partisi	Milliyetçi Parti (3)
---------------------	----------------------

AB'ye üye ülkelerde AP'ye seçilen ulusal partiler ideolojik olarak oldukça farklı gruplarda yer almıştır. İki ayrı grupta toplanan aşırı sağ (Avrupa için Vatanseverler ve Egemen Uluslar Avrupası) 2024 AP seçimlerinde oylarını arttırmasına rağmen kurumsal bölünmeler nedeniyle parlamentoda azınlıkta kalmaktadır. Sol (Sol Grup) AP'de az parlamentere sahip olması bakımından azınlıktadır. Merkez sağ (Avrupa Halk Partisi, Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler), merkez sol (Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı, Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı) ve merkez (Avrupa'yı Yenile) gruplar ise parlamentoda çoğunluğu oluşturmaktadır. AB karşıtı blok olan aşırı sağ (Avrupa için Vatanseverler ve Egemen Uluslar Avrupası) gruplar parlamentoda azınlıkta kalırken, AB Bütünleşmesini destekleyen (Avrupa Halk Partisi, Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı, Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler, Avrupa'yı Yenile, Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı, Sol Grup) gruplar parlamentoda çoğunluğu oluşturmaktadır. Üye ülkelerin ulusal partilerinin siyasal gruplara katılımı ve ideolojik dağılımı oldukça farklılık göstermektedir. 14 ülkede merkez sağ gruplar, 5 ülkede merkez sol gruplar, 2 ülkede merkez grup, 3 ülkede aşırı sağ grup, 3 ülkede ise merkez sağ ve merkez sol gruplar eşit şekilde çoğunluğu oluşturmaktadır.

Sonuç

Avrupa Parlamentosu'nda yer alan siyasi gruplar, AB'ye üye 27 ülkenin benzer eğilimli ulusal partilerinden gelen parlamenterleri bir araya getirmektedir. Mevcut durumda siyasi çalışmalarına devam eden 8 siyasi grup bulunmaktadır. Çalışmada, AP'de bulunan siyasal gruplar ve 2024 seçim sonuçlarına göre siyasal grupların ülkelere göre dağılımı açıklanmıştır. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Veri toplama tekniği olarak doküman incelemesi kullanılmış, veri kaynakları olarak; Avrupa Birliği web sitesi, Avrupa Parlamentosu web sitesi, Avrupa Parlamentosu siyasi grupları hakkındaki dokümanlar, Avrupa Parlamentosu seçim sonuçları, Avrupa Parlamentosu'nda bulunan siyasi grupların web siteleri incelenmiştir.

Avrupa Halk Partisi, AP'de birinci siyasal gruptur ve ideolojik olarak merkez sağda konumlanmaktadır. Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı, AP'de ikinci siyasal grup olarak faaliyet göstermekte, sol eğilimli demokratlar ve işçi partilerinden oluşan grup, ideolojik olarak merkez solda konumlanmaktadır. Yeni kurulan Avrupa için Vatanseverler, AP'de üçüncü siyasal grup olarak faaliyet göstermekte, yeni bir Avrupa süper devleti kurulması hedefini taşımakta ve ideolojik olarak aşırı sağda konumlanmaktadır. Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler, AP'de dördüncü siyasal grup olarak faaliyetlerine devam etmekte, ideolojik olarak merkez sağda konumlanmaktadır. İlerici, merkez, liberal ve reformist partilerin bir araya gelmesiyle oluşan, merkezde konumlanan Avrupa'yı Yenile, AP'de beşinci siyasal grup olarak faaliyetlerine devam etmektedir. AP'de altıncı sırada yer alan Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı, ideolojik olarak sol merkezde konumlanmakta yenilikçi ve ileriye dönük sorunlara çözüm önerileri sunarak faaliyetlerine devam etmektedir. Avrupa Parlamentosu'nda yedinci sırada yer alan Sol Grup, ideolojik olarak solda konumlanmaktadır. Yeni kurulan ve siyasi programını muhafazakâr değerlerle açıklayan Egemen Ulusların Avrupası ise aşırı sağda konumlanarak sekizinci sırada yer almaktadır.

Politika belgelerinde ortak bir Avrupa inşa edilmesini belirten Avrupa Halk Partisi'nin Avrupa Bütünleşmesi için çalışmalarda bulunduğu, Avrupa dış güvenliği için çalışmalarının olduğu görülmektedir. Ek olarak siyasal grubun önceliklerinde ortak bir Avrupa hedefinde olumlu etkilerde bulunduğu politika belgelerinde açıklanmaktadır. Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı'nın Avrupa Bütünleşmesi konusunda önceliklerinin ve politika önerilerinin yer aldığı, AB'nin çıkar ve değerleri için ortak dış güvenlik politikasını desteklediği görülmektedir. Avrupa için Vatanseverlerin ortak dış güvenlik konusunda üye devletlerin ulusal yetkilerinin olmasını savunduğu ve Avrupa Bütünleşmesini desteklemediği görülmektedir. Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler ortak dış politika ve güvenlik konusuna şüpheli yaklaşırken, Avrupa savunma sanayisinin üye ülkeler bakımından güçlendirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Grup tek merkezli olarak Avrupa Bütünleşmesine tam anlamıyla karşı olmazken reform edilmiş AB'nin oluşmasını ve AB'nin genişlemesini savunmaktadır. Avrupa'yı Yenile, Avrupa Bütünleşmesine ve ortak dış güvenlik politikasına dair çalışmalar gerçekleştirerek destek olduğu görülmektedir. Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı'nın, Avrupa Bütünleşmesi ve ortak dış güvenlik politikası konusunda hedefler oluşturarak desteklediği görülmektedir. Temsil edilen konularda da ifade edildiği üzere Sol Grup AB'nin yapılarındaki

değişimlerle birlikte Avrupa Bütünleşmesini desteklediği, dış güvenlik politikasına ise karşı çıktığı görülmektedir. Egemen Uluslar Avrupa'sı Avrupa Bütünleşmesini reddederken, ortak dış güvenlik politikasına karşı çıkararak alternatif politika üretmiştir. Avrupa Bütünleşmesini tam anlamıyla destekleyen gruplar; Avrupa Halk Partisi, Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı, Avrupa'yı Yenile, Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı'dır. Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler ve Sol Grup ise AB'deki yapıların değişimi şartıyla Avrupa Bütünleşmesine destek vermektedir. Avrupa Bütünleşmesine karşı olan gruplar ise Avrupa için Vatanseverler ve Egemen Uluslar Avrupa'sıdır. Ortak dış güvenlik politikası konusunda siyasal gruplar yarı yarıya farklılık göstermiştir. Söz konusu gruplardan 4'ü (Avrupa Halk Partisi, Sosyalistlerin ve Demokratların İlerici İttifakı, Avrupa'yı Yenile, Yeşiller/Avrupa'nın Özgür İttifakı) ortak dış güvenlik politikasını desteklerken; diğer 4 siyasal grup (Avrupa için Vatanseverler, Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler, Sol Grup, Egemen Uluslar Avrupası) politikaya karşı çıkmakta yerine alternatif politikalar sunmaktadır.

AB'ye üye ülkelerin ideolojik olarak dağılımına bakıldığında merkez sağın çoğunlukla olduğu ülkeler; Almanya, İtalya, Polonya, Romanya, Yunanistan, Bulgaristan, Finlandiya, Hırvatistan, Litvanya, Slovenya, Letonya, Estonya, Kıbrıs ve Lüksemburg'dur. Merkez solun çoğunlukta olduğu ülkeler; İspanya, Hollanda, Portekiz, Avusturya ve Danimarka'dır. Merkez'in çoğunlukta olduğu ülkeler Slovakya ve İrlanda'dır. Merkez sağın çoğunlukta olduğu ülkeler; Fransa, Çekya ve Macaristan'dır. Merkez sağ ve merkez solun eşit derecede olduğu ülkeler ise; Belçika, İsveç ve Malta'dır. Görüldüğü üzere AB'ye üye 27 ülkenin ulusal partilerinin ideolojik olarak siyasi gruplara dağılımı ülkeden ülkeye oldukça farklılık göstermektedir. Sonuç olarak 2024 Avrupa Parlamentosu seçimleri, AB genelinde ideolojik çeşitliliğin ve kutuplaşmanın arttığını, ancak merkezci ve AB yanlısı grupların hala daha belirleyici güç olduğunu göstermektedir. Aşırı sağın yükselişi dikkat çekici olsa da, AB karşıtı gruplar hala karar alma süreçlerinde sınırlı etkiye sahiptir.

Kaynakça

- Akşemsettinoglu, G. (2020). Avrupa Parlamentosu seçimlerinde 40 yıl: 1979 – 2019. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (21), 163-185.
- Arısoy, A. ve Gül, H. (2011). Avrupa siyasi partilerinin Avrupalılaşması. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, (9), 181-197.
- Baccini, F. (2024a). *There is another group in the eu parliament, even further to the right than the patriots: it is "europe of sovereign nations"*. <https://www.eunews.it/en/2024/07/10/there-is-another-group-in-the-eu-parliament-even-further-to-the-right-than-the-patriots-it-is-europe-of-sovereign-nations/> (Erişim tarihi: 01.11.2024).
- Baccini, F. (2024b). *The patriots for europe group springs up in the eu parliament*. <https://www.eunews.it/en/2024/07/08/the-patriots-for-europe-group-springs-up-in-the-eu-parliament-it-is-the-third-largest-the-league-is-also-a-part/> (Erişim tarihi: 20.10.2024).
- Boyras, H. M., Güngörmez, O. ve Kavukçu, F. O. (2019). Aşırı sağ ve Brexit'in gölgesinde 2019 avrupa parlamentosu seçimleri. *Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı*, Sayı: 283.
- Bressanelli, E. (2012). National Parties and Group Membership in the European Parliament: ideology or pragmatism?, *Journal of European Public Policy*, (19), 735-754.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. Bütün M. ve Demir S. B. (Ed), Siyasal Kitabevi. Ankara.
- Europe of Sovereign Nations (2024). *ESN participation in European election*. <https://esn-party.eu/participation-elections> (Erişim tarihi: 01.11.2024).
- Europe of Sovereign Nations (2024). *ESN political program*. <https://esn-party.eu/political-program> (Erişim tarihi: 01.10.2024).
- Europe of Sovereign Nations (2025). *News, updates and press releases of the Europe of Sovereign Nations Group*. <https://esn-group.eu/news> (Erişim tarihi: 14.11.2025).
- European Conservatives and Reformists (2024). *ECR priorities*. <https://ecrgroup.eu/priorities> (Erişim tarihi: 20.10.2024).
- European Conservatives and Reformists (2024). *European Conservatives and Reformists about*. <https://ecrgroup.eu/ecr> (Erişim tarihi: 20.10.2024).
- European Parliament (2009). *Lisbon Treaty*. <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/parliaments-powers/the-lisbon-treaty> (Erişim tarihi: 09.11.2025).

- European Parliament (2024). *Austria constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/austria/2024-2029/> (Erişim tarihi: 15.03.2025).
- European Parliament (2024). *Belgium constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/belgium/2024-2029/> (Erişim tarihi: 25.11.2024).
- European Parliament (2024). *Bulgaria constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/bulgaria/2024-2029/> (Erişim tarihi: 20.03.2025).
- European Parliament (2024). *Croatia constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/croatia/2024-2029/> (Erişim tarihi: 02.04.2025).
- European Parliament (2024). *Cyprus constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/cyprus/2024-2029/> (Erişim tarihi: 25.04.2025).
- European Parliament (2024). *Czechia constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/czechia/2024-2029/> (Erişim tarihi: 29.11.2024).
- European Parliament (2024). *Denmark constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/denmark/2024-2029/> (Erişim tarihi: 25.03.2025).
- European Parliament (2024). *Estonia constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/estonia/2024-2029/> (Erişim tarihi: 20.04.2025).
- European Parliament (2024). *European Parliament about parliament.* <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en> (Erişim tarihi: 16.10.2024).
- European Parliament (2024). *European parliament election results 2019-2024.* <https://results.elections.europa.eu/en/european-results/2019-2024/> (Erişim tarihi: 15.06.2024).
- European Parliament (2024). *European Parliament election results 2024-2029.* <https://results.elections.europa.eu/en/european-results/2024-2029/> (Erişim tarihi: 16.10.2024).
- European Parliament (2024). *Finland constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/finland/2024-2029/> (Erişim tarihi: 27.03.2025).
- European Parliament (2024). *France constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/france/2024-2029/> (Erişim tarihi: 15.11.2024).
- European Parliament (2024). *Germany constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/germany/2024-2029/> (Erişim tarihi: 05.11.2024).
- European Parliament (2024). *Greece constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/greece/2024-2029/> (Erişim tarihi: 27.11.2024).
- European Parliament (2024). *How European Elections work.* <https://elections.europa.eu/en/how-elections-work/> (Erişim tarihi: 16.10.2024).
- European Parliament (2024). *Hungary constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/hungary/2024-2029/> (Erişim tarihi: 10.03.2025).
- European Parliament (2024). *Ireland constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/ireland/2024-2029/> (Erişim tarihi: 30.03.2025).
- European Parliament (2024). *Italy constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/italy/2024-2029/> (Erişim tarihi: 17.11.2024).
- European Parliament (2024). *Latvia constitutive session.* <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/latvia/2024-2029/> (Erişim tarihi: 12.04.2025).

- European Parliament (2024). *Lithuania constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/lithuania/2024-2029/> (Erişim tarihi: 05.04.2025).
- European Parliament (2024). *Luxembourg constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/luxembourg/2024-2029/> (Erişim tarihi: 30.04.2025).
- European Parliament (2024). *Malta constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/malta/2024-2029/> (Erişim tarihi: 05.05.2025).
- European Parliament (2024). *Netherlands constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/netherlands/2024-2029/> (Erişim tarihi: 24.11.2024).
- European Parliament (2024). *Poland constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/poland/2024-2029/> (Erişim tarihi: 20.11.2024).
- European Parliament (2024). *Portugal constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/portugal/2024-2029/> (Erişim tarihi: 05.03.2025).
- European Parliament (2024). *Romania constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/romania/2024-2029/> (Erişim tarihi: 22.11.2024).
- European Parliament (2024). *Slovakia constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/slovakia/2024-2029/> (Erişim tarihi: 29.03.2025).
- European Parliament (2024). *Slovenia constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/slovenia/2024-2029/> (Erişim tarihi: 10.04.2025).
- European Parliament (2024). *Spain constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/spain/2024-2029/> (Erişim tarihi: 19.11.2024).
- European Parliament (2024). *Sweden constitutive session*. <https://results.elections.europa.eu/en/national-results/sweden/2024-2029/> (Erişim tarihi: 02.03.2025).
- European Parliament (2024). *The members of the European Parliament*. <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/organisation-and-rules/organisation/members> (Erişim tarihi: 16.10.2024).
- European Parliament (2024). *The Political Groups of the European Parliament*. <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/organisation-and-rules/organisation/political-groups> (Erişim tarihi: 16.10.2024).
- European Parliament (2025). *Legislative powers*. <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/parliaments-powers/legislative-powers> (Erişim tarihi: 09.11.2025).
- European People's Party (2024). *EPP 2024 Manifesto*.
- European People's Party (2025). *Our priorities*. <https://www.eppgroup.eu/what-we-stand-for/our-priorities> (Erişim tarihi: 10.11.2025).
- European Union (2024). *EU countries*. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-countries_en (Erişim tarihi: 16.10.2024).
- Gönen, E. (2013). *Avrupa Birliği'nin kurumları*. A. Kaya (Ed), *Avrupa Birliği hakkında merak ettikleriniz içinde* (ss.48-62). İstanbul: Hiperlink Yay.
- Greens/EFA (2024). *The Greens/EFA our vision*. <https://www.greens-efa.eu/en/what-we-stand-for/our-vision> (Erişim tarihi: 25.10.2024).
- Greens/EFA (2024). *The Greens/EFA our*. <https://www.greens-efa.eu/en/who-we-are/our-group> (Erişim tarihi: 25.10.2024).
- Greens/EFA (2025). *European Parliament political group leaders on security–defence*. <https://www.greens-efa.eu/en/article/letter/statement-by-the-epp-s-d-renew-europe-and-greens-efa> (Erişim tarihi: 13.11.2025).
- Guseletov, B. (2024a). The success of the Eurosceptic opposition forces in the European Parliament deputies elections 2024: causes and consequences. *Science. Culture. Society*, (30), 52-67.

- Guseletov, B. (2024b). Transformation of the EU Political Party System on the eve of the 2024 European Election. *World Economy and International Relations*, (68), 34-45.
- Gül, H. (2009). Avrupa Birliği sürecinde Avrupa siyasi partileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (11), 53-73.
- Kiriş, H. M. (2013). Avrupa Parlamentosu'nda siyasi gruplar ve parlamento seçimleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (29), 123-135.
- Kiriş, H. M. (2020). Avrupa Parlamentosu 2019 Seçimleri: Siyasal gruplar, ulusal partiler ve yeni eğilimler. *SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (51), 134-152.
- Köktaş, M. E. (2002). Avrupa Parlamentosu ve Avrupa partileri. *Liberal Düşünce Dergisi*, (25), 89-108.
- Mudde, C. (2024). The 2024 EU Elections: The far right at the polls. *Journal of Democracy*, (35), 121-134.
- Patriots for Europe (2024). *Patriots for Europe Manifesto*. <https://patriots.eu/manifesto/> (Erişim tarihi: 20.10.2024).
- Patriots for Europe (2024). *Patriots for Europe who are we?*. <https://www.patriotsforeurope.eu/#who> (Erişim tarihi: 20.10.2024).
- Patriots for Europe (2025). *Patriots Leaders press statement*. <https://patriots.eu/patriots-leaders-press-statement/> (Erişim tarihi: 12.11.2025).
- Renew Europe (2024). *Renew Europe about*. <https://www.reneweuropengroup.eu/about-us> (Erişim tarihi: 22.10.2024).
- Renew Europe (2024). *Renew Europe priorities 2024-2029*. <https://www.reneweuropengroup.eu/priorities> (Erişim tarihi: 22.10.2024).
- Renew Europe (2025). *What we stand for*. <https://www.reneweuropengroup.eu/what-we-stand-for> (Erişim tarihi: 12.11.2025).
- Sefer, Ö. (2021). Avrupa Seçimleri. İ. Ersoy; T. M. Eren; H. Yazgan; İ. Göçmen; Ç. İleri (Ed), *Avrupa Birliği ansiklopedisi* içinde (ss. 268-269). İstanbul: İktisadi Kalkınma Vakfı.
- Socialists & Democrats (2024). *Our history*. <https://www.socialistsanddemocrats.eu/what-we-stand-for/our-history> (Erişim tarihi: 18.10.2024).
- Socialists & Democrats (2024). *Our key demands for 2024-2029*. <https://www.socialistsanddemocrats.eu/publications/sds-our-key-demands-2024-2029> (Erişim tarihi: 18.10.2024).
- Socialists & Democrats (2025). *Our priorities*. <https://www.socialistsanddemocrats.eu/what-we-stand-for/our-priorities> (Erişim tarihi: 11.10.2025).
- The Left (2024). *GUE/NGL The Left about*. <https://www.guengl.eu/about-the-group/> (Erişim tarihi: 30.10.2024).
- The Left (2024). *What we stand for GUE/NGL The Left*. <https://left.eu/what-we-stand-for-2/> (Erişim tarihi: 30.10.2024).
- The Left (2025). *Press briefing*. <https://left.eu/plenaries/april-2025/> (Erişim tarihi: 14.11.2025).
- Willumsen, D.M. (2023). Policy preferences, unity, and floor dissent in the European Parliament. *Journal of European Public Policy*, (30), 2010-2030.
- Yatağan, A. G.; Akman, E. ve Kiriş, H. M. (2017). Karşılaştırmalı çerçevede Avrupa Parlamentosunda siyasi gruplar. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, (19), 12-23.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.